

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opera S. Matris Teresae De Iesu Carmelitarum Discalceatorum et Discalceatarum Fundatricis

In duas partes distincta

Teresa <de Jesús>

Coloniae Agrippinae, Anno MDCXXVI [erschienen] M.DC.XXVII.

Caput VII. Quibus modis gratias, quas à Deo acceperat, amiserit; quam malam vitam agere cæperit, quantumque inde periculi & noxæ sequatur, quod foeminarum monasteria arcte clausa non sint.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37974

caus. Falli me posse fateor, itaque fieri posse, ut non habeam id quod dixi; sed ipse, Domine mi, fides me, quantum quidē colligere possum, non metiri. Vereor nihilominus, nec sine ratione, ne me rursus deseras: scio enim iam, quousq; se vires meæ extendant, quamq; sit in me virtutis exiguum, nisi tu eā continuò mihi des, meq; ne te deseram, semper adiuues, vnam Domine, etiam modo à te derelicta non sum, dùm, quidquid habeo, à me ipsa me habere existimo. Nescio sanè quomodo nos hic viuere delecter, cum omnia adeò incerta sint. Tum quidem, Domine, impossibile videbatur, me ità penitus te derelinquere, sed quoniã tories te dereliqui, hinc non possum nō timere: nam statim ac vel minimum à me ipse discedebas, mihi relicta, cū omnibus turpiter in terram cadebam. Esto proindè in æternum benedictus: etsi enim ego te derelinquerē, tu tamen non adeò penitus me deserebas, ut non denuò resurgerem, eò quòd mihi semper manū porrigeres; & ego, ò Domine, sepè eam nolebā accipere, uti & sepè alius tibi de nouo me vocanti auscultare detreclauit, sicut iam iā cōmemorabo.

CAPVT VII.

QVIBVS MODIS GRATIAS, QVAS A DEO ACCEPERAT, AMISERIT, QUAM MALAM VITAM AGERE CÆPERIT, quantumque inde periculi & noxæ sequatur, quod feminarum monasteria arcè clausa non sint.

INCÆPI itaque ex vna recreatione in aliam, ex vna vanitate in aliam, ex vna occasione in aliam prolapsus, ita me in præsentissimas peccandi occasiones, intricare, & anima mea multarum vanitatum illecebris ita se implicare, ut iam me puderet, per adeò singulare amicitia genus (vni est, per orationem cum eo loqui) ad Deam reuerti & reuolare. Nihil verò ad hoc magis me iuuat, quam quòd, sicuti peccata mea increfcebant, ita me gustus spiritualis, & ea, quam è rebus pijs, ac virtuosis capere solebam, voluptas deficere inciperet. Videbam clarissimè, Domine mi, ideò hanc mihi deficere, quòd ego meis erga te partibus deessē. Hæc omnium, quibus me Diabolus circumuenire poterat, fraudum fuit nocentissima, idque sub specie quadam humilitatis; quòd scilicet, cum me ità desperatam, ac perditam viderem, inceperim timere orationi me dare; multoq; mihi videbatur satius, communem multorum in mundo viuendi rationem imitari, eiq; me cōformare (eò quòd inter malos, essē pessima) ac legere illa ad quæ ex Ordinis præscripto obligabar, & quidem vocaliter, quam mentalem orationem instituere, tantumque Dei commercium frequentare, eam, quæ cum dæmonijs conuersationem habere digneratur, & quòd hominibus, qui me nossent, imponerem, eò quòd exterius tantam probitatis, & pietatis speciem præferrem. Ità tamen, ut locus

*Sub specie
humilitatis
orationem
intermittit.*

& de nouo

& domus in qua agebam, culpanda non sit: curabam namque (quæ mea & industria, & calliditas) vt omnes bonam de me opinionem haberent: quamquam id non expressè, & datâ operâ, pietatem scilicet ex professo mentiendo: nam, quantum ad Hypocritism, & vanam gloriam, namquam me, quod quidem sciam, in Deum (illi laus sit) meminisse offendisse: nam ad primum vanæ gloriæ motum, & suggestionem tantam in me sentiebam molestiam, & auersionem, vt & dæmon non sine iactura discederet: ego verò indè lucrum aliquod facerem; proindè non nisi rarissimè hoc in genere me tentauit: si illi Deus permisisset, vt hoc in genere tam me grauius tentaret, ac in alijs rebus tentauit, fors non minùs in eo cecidisset, sed ipsius me maiestas hæctenus quoad hoc tutatus est, & indemnem præstitit: Vnde sit in æternum benedictus. Imò verò non parum me cruciabat, quòd vulgò bonam de me opinionem haberent, vt quæ cordis mei intima pernossem. Quòd autem non ità improba vulgò haberet, indè fiebat, quòd me ità iuuenem, & in tot peccandi occasionibus cõstitutam viderent, sæpè reliquarum commercia declinare, quò intra solitudinem me abdens orarem, multa legere, ac de Deo frequenter agere; quòd item viderent me curare, vt multis in locis illius imago depingeretur, oratorium secretum habere, inque illo ea habere satagere, quæ deuotionem prouocarent; quòd denique famæ nullius detrahentem me audirent; & alia id genus, quæ virtutis quamdam haberent speciem; interim tamen (quæ mea vanitas) ijs in rebus me ipsam noueram magni facere, quæ in mundo magni fieri solent. Hinc fiebat, vt tanta, quin & maior mihi concederetur libertas, quam alijs maximè veteranis, multumque mihi considerent. Vt autem talem libertatem spontè & vltro mihi assumerem, aut aliquid sine licentia facerè, nimirum per clancularia quædam foramina, vel parietes, vel etiam de nocte cum aliquo loquerer, numquam adduci potuissem, (vt mihi videtur) vt illud in monasterio facerem, neque etiam sic vniquam locuta sum: nam suâ manu me Dominus à lapsu hoc præseruauit. Quòd autè prudenter, ac maturè multa mecum expenderem, pessimè sanè mihi factum videbatur, meâ vnius improbitate tot sanctarum monialium honorem in aliquod discrimen vocari; quasi reliqua, quæ faciebam, bona fuissent: vt verum fatear, malum quòd faciebam, esto magnum id esset, non tanta tamen fiebat cum aduertentia, nec tanta erat malitia quantâ fuisset hoc. Hac de causâ permultum mihi censeo nocuisse, quòd in clauso monasterio non essem: quia libertas, quæ bonæ erant, benè ac iure vti poterant (quia ad amplius obligatæ non erant, eò quòd claustrum Deo non promisissent) me, quæ improba sum, haud dubiè ad infernum pertraxisset, nisi tot remedijs, ac rationibus Dominus è singularissima gratia sua hoc me periculo eripuisset.

*Hypocritis
& vana
gloria ini-
mica fuit.*

*S. Matris
humilitas.*

S.
Theresia

Opera

N. VII

156

puisset. Inter quæ longè maximum mihi videtur esse, monasterium mulierum gaudens libertate, ad eò vt, quod huiusmodi est, ijs quæ malæ esse volent, via potius esse videatur ad inferos rectâ deducens, quàm aliquod infirmitatibus, quas habent curandis remedium. Nolim autem hoc de meo monasterio dictum intelligi: quia tot in eo sunt sorores, quæ sincerissimè, summaque cum perfectione Domino deseruiunt, vt non possit, maiestas eius, pro sua bonitate, & misericordia, suâ ipsis gratiâ non adesse, vt ipsum non sit inter cœnobîa, quæ maximè libera sunt, numerandum, vt potè in quo omnis religiosa disciplina exactissimè seruetur: sed de alijs loquor cœnobîjs, quæ & noui, & vidi. Vnde harum me miseret monasterium, quodd peculiari quadam ratione eas vocari à Domino oporteat (idque non semel, sed sæpiùs) quò ad salutem animæ perueniant, cum honores & recreationes mundanæ ita in ijs locum habeant, tamque ibi moniales parùm, ad quæ obligatæ sunt, intelligant, vt, faxit Deus, virtutis vt loco non habeant id quod re ipsa peccatum est, vt me ipsam non raro scio fecisse. Tam porrò hoc ipsi persuadere difficilè est, vt suam Dominum manum huic rei serio admouere necesse sit. Si mihi vellent parentes omnes auscultare, consulerem ipsis, esto nolint curare, vt filie ea ingrediantur monasteria, in quibus ad eò suam salutem non operentur, vt sepe ibi in maiore sint peccandi periculo, quam in mundo; saltem honoris ipsarum rationem habeant, & potius tenuissimo, & maximè plebeio eas matrimonio illigare satagant, quam similia eas cœnobîa ingredi patiantur, nisi ipsæ per se quàm maximè ad virtutem propendeant (atque vnam vel hæc pro pensio ijs profit) vel domi eas suæ detineant: si enim illi improbæ esse velint, non nisi pauco tempore suam occultare malignitatem poterunt, at in monasterijs valdè diù ipsa celabitur, esto eam tandem Dominus retegat. Itaque non sibi solùm nocent, sed & omnibus alijs perniciem afferunt: esto subindè nullam in hoc ipsamet pauperulæ culpam habeant: sequuntur enim id quod inueniunt, & vident. Et est profectò dolendum multas corpore, & animo à mundo sequestrare se volentes, interea dùm ad Domino seruiendum, mundique pericula declinanda abire se credunt, decem simul iunctis mûdis immergi, vt quid agant, & quod remedium sibi adhibeant, planè nesciant: quia & iuuentus, & sensu alitas, & diabolus eas inuitat, & inclinât ad nonnulla sectanda, quæ etiam mundum ipsum redolent. Vide ergò, vt & hæc ibi (vt ita dicam) ceu bona & laudabilia reputeantur.

*Misera nõ
nullosum
fors depra
uata mona
stera ingre
dientium.*

Vndè has non in scitè cum miserandis hæreticis comparare posse videtur, in quantum hi se ipsos excæcare volunt, & alijs persuadere, bonum id esse quod ipsi sectantur, & ipsum etiam credunt, vt tamen non credant: quia intra semetipsos habent aliquem, qui identidem suggerat, & aggerat, hoc ipsum

*Parentes
videant quo
filias suas
loco collo
cent.*

hoc ipsum malum esse. O summum & maximum Religiosorum malum; non dico solum monialium, sed & virorum, apud quos scilicet religiosa disciplina non seruatur, & quorum in monasterio duæ sunt via, via virtutis, & religionis, altera irreligiositatis; & ambæ propè æquali modo teruntur. Malè dixi, dum dixi æquali, eò quod peccatis nostris demerentibus sit, vt via virtutum & imperfectionis magis teratur, & insistatur, & quia magis ad hominem est, hinc etiam præ alia placet & chara est. At vera religionis via tam parum frequentatur, vt monachus & monialis vocacionem suam sincerè verè que sequi incipere volentes, magis confratres & conforores suas, quam omnes spiritus infernales timere debeant, maioremque adhibere cautelam & simulationem, vt de familiaritate, quæ cum Deo habenda est, quam vt de alijs familiaritatibus & affectibus priuatis, quos in monasterijs diabolus spargit & disseminat, loquantur. Vnde nescio cur miremur, tot, tantaque in Dei Ecclesia hodie mala inueniri: cum qui esse debebant seu norma & prototypa, è quibus ceteri virtutum exemplaria exprimerent, opus, & laborem, quem primorum sanctorum fundatorum spiritus in Religionibus reliquit, ita adulterarint, & corruperint. Vtinam diuina eius maiestas aliquod rei huic remedium, prout videt opus esse, adhibeat. Amen.

Vt ergo familiaritates has mundanas frequentare capi, non existimans tale in dè animam meam (quod viderem eas vulgo ab alijs vsurpari) detrimentum, & distractionem passuram, quale postea ab iisdem prouenire solere intellexi. Putabam rem ad eò obuiam, & communem (qualis est frequens illa amicorum visitatio, quæ in multis monasterijs locum habet) mihi non plus allaturam damni, quam alijs, quas videbam esse bonas, & non aduertebam, eas multò me meliores esse, & quod mihi periculosum fuit, & damno, id alijs posse ita damnosum non esse: quia non dubito, quin saltem aliquod in eo malum situm sit, esto aliud id non foret, quam quod tempus hoc modo inutiliter ac malè impendatur.

Cum mihi cuiusdam personæ commercium placeret, voluit Dominus mihi iam in dè à principio, quo eam nosse, & tractare capi, significare, ac velut præmonere, id genus amicitias mihi non expedire, tantaque in caligine aliquod mihi lumen dare. Vnde Christus Dominus se tunc mihi videndum melto cum rigore & seueritate obiecit significans mihi, quidnam hac in re sibi displiceret. Animæ oculis clariùs eum, & intimiùs vidi, quam corporeis videre potuissem; itaque mihi illius figura impressa mansit, vt esto iam viginti sex anni ab hac visione præterierint, eum tamen etiam nunc præsentem habere me credam. Valde autem ex hac visione percussa & conturbata mansi, atque personam illam, cum quâ familiaritè egeram, ex in dè ampliùs videre nolui. Multum verò hic mihi nocuit, quod

S. M. Teresa Opera. F ne grem

S.
Theresia

Opera
N VII
188

Via virtutum magis teritur quam virtutum.

Religiosi imperfecti plus timendi quam omnes demones.

Mundanae conversationum paviculum.

Dominus Deus apparuit S. Matre

nescirem fieri posse, vt quid aliter quàm oculis corporeis videat: quinque diabolus impellendo me scilicet, vt id ita se habere crederem, multique persuaderem prorsus id fieri non posse, meque in visione illa deceptum fuisse, neue à Deo illam venisse, & fortassè caco demonem ipsum mihi apparuisse, & alia eiusmodi. Esto semper visum mihi sit, & impressum manserit, id à Deo, non verò imaginarium aliquod spectrum fuisse, sed quia illa reprehensio mihi displicebat, hinc memetipsam mendaciter agebam; & quoniam hanc visionem nulli aperire audebam, ac deus magna cum importunitate à nonnullis ad idem commercium inuocabar, asserentibus nullum in eo esse malum, quod cum tali persona agerem, adedòque me nullam isthoc commercio honoris iacturam fecere, vt eum etiam illustriorem facerem; ad eandem cum ipsa familiaritatem, & postea in alias cum alijs deuoluta sum, quia permultos annos pestilentem hanc conuersationum delectationem sum secuta, quam quia adedò profundè in ea hærebam, non tam mihi damnosam esse credebam, ac reuera erat, tamen si interdum manifestè viderem eam minimè bonam esse. At nullius mihi noticia tot distractionum causa fuit, sicut illius personæ, quam dixi, quod eam peculiari affectu prosequeretur. Cùm alio quodam tempore cum hac ipsa loquerer, viximus (vti & alia personæ, quæ præsentibus aderant, viderunt) aliquid ingentis bufonis formam habens, versus nos contendere, idque maiore quadam celeritate, quàm bufones proserpere solent. Non possum intelligere, quomodo talis bestia in illo loco, è quo procurrebat, reperiri posset, idque in meridie, cùm numquam tale quid illic visum fuerit, & pro ea, quam in me fecit operatione, mysterio id minimè videtur caruisse. vixit nec eius vniquam me cepit obliuio. Quantà me, ô immensa Dei magnitudo, sollicitudine, & pietate diuersi modè commonebas! quam verò parum ipsa inde profeci?

*quantum ei
nocuerit fa-
miliaritas
cum quadam
persona.*

Hæbebam illic inter moniales quandam consanguineam meam, senio quidem grauem, sed feruentè Dei ancillam, magnæque religionis. Hæc etiã non rarò me admonebat; ego verò non tantum ei non credebam, sed etiam succensebam indignans, putabamque illam sine vlla causa scandalizari. Idcirco autem hæc de me referre volui, vt hinc mea malitia, indè vero mira Dei bonitas innotescat, & quot ipsa nominibus gehennam, propter tam intolerabilem ingratitude, promeruerit; tum etiam, vt, si fortè Dominus ita disposuerit & velit, vt aliqua moniales post futuris temporibus, scriptum hoc legant, periculo ipsæ meto cautiore fiant: quas ego ex amore Dei rogatas volo, vt id genus recreationes remis, velisque fugiant. Diuina eius maiestas faxit, vt de numero illarum, quas errare feci, aliqua in viam salutis opellâ meâ reuer-

ceat, dicendo namque id malum non esse, & tanto ipsas in periculo per meam cæcitatem certas, & securas reddendo (nam ex professo, & datâ operâ eas decipere noluissem) simul & malo, quod ijs dedi exemplo (vti iam dixi) plurimorum malorum causâ fui, esto tantum in hoc me malum facere non crederem.

Cum primis illis diebus ægrotarem, antè scilicet, quàm me ipsa iuuare possem, ardenti quodam aliorum ad salutem iuuandorum desiderio tenebar; quæ ordinaria primùm incipientium tentatio est, tamen mihi eadem benè successerit? quod enim patrem meum maximè diligere, simile ei optabam bonum, quod mihi ipsa habere videbar, orationis scilicet donum: nam nullum eo, in hac quidem vita, videbatur mihi haberi posse melius; adeò vt per anfractus, & velut de longè, pro eo ac potui, eum inducere conata sim, vt ei se daret. Hinc dedi ei libros de orandi modò tractantes, & quòd esset vir probus (vti iam supra dixi) ita hoc orationis exercitium illi placuit, vt quinque vel sex annorum circiter spatio, tantos in eo fecerit profectus, vt & Deum summo perè propterea laudauerim, & maximè id mihi esset consolationi. Magnas passus est aduersitates, & molestias & quidem omnigenas; in omnibus tamen magnâ se voluntatis suæ in diuinam resignatione gessit. Sæpius uisitatam me venit; quod de rebus diuinis colloquia magnam ei voluptatem afferrent. Postea verò, cùm distractionibus ita locum dedissem, & orationem prorsus intermissem, viderem porrò illum existimare, esse me eandem quæ solebam, continere me ipsa non potui, quin veritatem ei aperirem: anno namque toto & amplius orationem intermisi, maioris hoc humilitatis esse opinata. Et hæc (vti postea commemorabo) omnium quas habui tentationum, maxima fuit: hæc quippè actione in totalem ruinam, ac perditionem tendebam: nam per Orationis exercitium, si fortè hoc die DEVM offendissem, sequentibus deuò me recolligebam, peccâdique occasiones magis, ac magis euitare studebam. Cùm ergò vir bonus hac cum persuasione me uisitaret, ferre non poteram, illum ita grauius circa me decipi, & falli, putando me pro eo ac solebam adhuc orationi vacare; hinc illi aperui, me non amplius ei, prout consueueram incumbere: esto veram eius rei causam non declararem; continuus infirmitatibus meis fieri dicens, quò minus ei me dare possem. Nam licet à magna illa, quam antè dixi, infirmitate sanata essem, semper tamen hæc tamen cum magnis infirmitatibus sum conflictata, & etiamnum conflictor; tamen ab hinc pauco tempore illarum se rigor non nihil intermiserit, penitus tamen omnimodis me non deserunt. Imprimis namque viginti ipsis annis, quoridiè manè obnoxia fui vomitui, adeò vt nihil ciborum vsque ad meridiem, subindè etiâ

Alios inuadi desiderii incipientium plerumque tentatio est.

Patrem ad orandi studium adducit.

Comitus s. Maria.

S.
Theresia

Opera

N III

156

ferius, possem sumere, verum ex quo iam frequentius sacram adire communionem cepi, iam non nisi circa vesperam, antequam cubitum concedam, vomitiones illæ redeunt, & quidem maiori cum dolore: nam penitus; alijsque id genus rebus eas me prouocare oportet: si enim eas contineo, malum, quod sentio, maximum est. Et sanè, numquam ferè (vt mihi quidem videtur) sine multis sum doloribus, & cruciatibus, qui & aliquando etiam grauissimi sunt, ac præsertim circa cor: licet deliquium illud, quod mihi esse solebat continuum, & penè ordinariam, iam valdè intermiserit; magna quoque illa paralyfis, febres, aliaque morborum genera, quibus esse solebam obnoxia, iam rarius me impetant, & sepe ab ijs exempta sum. Iam octo continuò annis, huic morbis laboraui, quos iam tam parui facio, vt sepe etiam ijs gaudeam, & videam, quod in hoc sibi Deus aliquomodo complacere videatur. Pater ergo hanc intermissæ Orationis causam esse credit, ratus me, sicut ipse ab omni erat mendacio alienus, ac sincerus mentiri sibi, pro eo quod illi debebam, & cum eo tractabam, non debere; Addebam, quo melius id crederet (videbam namque me quoad hanc negligentiam nullatenus posse excusari) satis me facere, quod ehorruerui posse. Quamquam nec hoc ipsum sufficiens causa erat ad quæpiam omittendum, quòd ad orationem peragendam non robore corporali, sed amore, & consuetudine sola opus est: semper namque opportunitatem nobis ad eam Dominus offert, si modò velimus. Semper, inquam, nam licet incidentes occasiones, & morbus subindè impediunt, quò minus in solitudine diù oratio exerceatur, non desunt tamen per interualla alia commoda orandi tempora, in quibus satis ad hoc valetudinis habetur; quinimò in ipsa infirmitate & occasionum impedimentis, ea demum vera oratio est, quando scilicet amans anima ea omnia Deo offert, ac nimitus cuius nomine, & ob quem ea tolleret, atque in ijs se in Dei voluntatem resignat, aliaque id genus sexcenta, quæ hic occurrunt, amor exercet & excogitat: neque enim adeò necessarium est, orationem in solitudine, quando eius habendæ occasio, & tempus suppetit, institui; vt, quæ extrà eam instituitur, oratio dicenda non sit. Vel modicâ adhibitâ curâ magna acquirimus nobis bonâ tum, cum Dominus per labores & morbos tempus orationis nobis aufert. Et hæc ego bonâ reipsâ experta fui tum, cum bonâ habebam conscientiam. Porro Pater ob bonâ, quam de me habebat, opinionem, & ob amorem, quo me prosequabatur, in omnibus mihi credebat, quinimò mihi compatiebatur; sed quòd iam tum ad tam eminentem perfectionis gradum peruenisset, exindè tã diù apud me non haesit, sed simul ac me vidisset, inde abiit, tempus vanis hisce colloquijs inutiliter perdicens; sed quòd ego ipsum alijs vanitatibus impenderem, parum id curabam.

Viribus corporis non habemus opus ad orationem, sed amore solo & consuetudine.

Vera oratio, qua fit.

Nec verò soli Patri, verùm & alijs suasi, vt orationis exercitium frequentarent, etiam eo tempore, quo vanitates prædictas sectabar: & quòd eos oratione vocali delectari viderem, docebam ipsos, quomodo meditationem instituerent (& sanè non sine profectu) & hanc in rem illis libros necessarios suppeditabam; nam hoc desiderium, vt scilicet etiam alij Deo famularentur, semper mihi mansit iam inde ab eo tempore, quo exercere orationem cepi, sicut antè dictum est. Videbar quippe, cum ipsa Deo non seruirem vni me debere seruire intelligebam, saltè procurare debere, ne pessum iret id, quod diuina ipsius maiestas me docuerat, atque alij meo loco illi seruiret. Hoc eò dico, vt ingès illa, in qua versabar, cecitas appareat, dū me ipsā in interitū ruere sūo, & alios lucrifacere studeo.

Alios adoratione exercendam pellicis.

Circā hæc tempora; parens meus illo correptus est morbo, è quo demortuus est; diebus aliquot hîc durauit. Vnde ipsa ad eî seruendum necessaria que præstanda abii, sed que magis animā laborabam, quam ipse corpore, vt potè plurimis vanitatibus implicata; itā tamen, vt quantum intelligere poteram, toto illo tempore, quo maximè perdita eram, (de quo loquor) in peccati mortali statu non fuerim; nam si qua in re id me admitturam fuisse sciuisset, quam primùm ab ea me subduxisset. Magnas in eî morbo passa sum molestias, aliquatenus illi rependisse videor illas, quas ipse, me ægrotante, subierat; ac, licet alioquin ipsa satis debilis essem, sedulo tamen ei ministrari; & quamuis ipso ablato, exinde omne mihi bonum, & consolationem auferendum esset, (nam continuo & vbiq; mihi consolationi erat) tam parum tamen me morbo eius commoueri & dolere ostendi, nequam ei molestiam adderem, & donec moreretur ei adesset, ac si nihil penitus sensisset, cum tamen, dū eum expirantem viderem, animam mihi violenter è corpore auelli & extrahi putarem, quod eam multum diligerem.

Quo tempore vanissimas fuit in peccato mortali.

Erat sanè mors, quam obiit, ardensq; moriendi, quod habebat desiderium, insignis quedam Dei laudandi occasio, vti etiā fuit, salutaria illa, quæ nobis, postquam iam extremæ inunctionis Sacramento munitus esset, dabat audire consilia; inrer alia nobis iniungens, vt eum iam vitā functum Deo per preces commēdarem, diuinam ipsi misericordiam deposceremus, semper Deo seruiremus, deniq; considerarem cuncta, quæ in mundo sunt, momentanea esse, & pertrāsire: simulq; nobis multis cū lacrymis, ingentē, quæ sentiebat, dolorē ex eo, quod ei non, prout oportebat, seruisset, testabatur: volebatque fuisse religiosus & quidem ex iis qui fructuosissimum vitæ genus profitentur. Velut certum, & indubitatum habeo, Dominū ei quindecim, antequam expiraret, diebus præsignificasse, ipsum breui demouiturum esse: nam licet antè satis malā esset valitudine, & ægerimè valeret, morbum tamen eum mortalem esse non credebat:

Pia mors patris eius.

F 3 verum

S. Theresia

Opera

N. VII
156

verum à quinto decimo illo die, esto etiam paulò melius et se habere,
 & id ipsum quoque medici assererent, eorum iudicium nihil moratus, a-
 nimæ suæ prospectum antè omnia cupiebat, de que eius bono statu omnis
 eius cura erat. Præcipuus eius morbus fuit grauiissimus scapularum dolor,
 qui numquam eum deserebat, & per interualla ita eum torquebat, vt in-
 tensissimos cruciatus sentiret. Vndè ipsa ei suasi, vt, quoniam mysterium
 baiulationis Crucis Domini magno animi sensu semper recoluisset, cogi-
 taret ipsius maiestatem iam velle, vt aliquid eius doloris sentiret, quem i-
 pse in Cruce humeris baiulanda olim sensisset. Quæ eum verba ita con-
 solabantur, vt numquam exindè amplius eum de dolore conqueren-
 tem audisse videar. Tribus continuis diebus omnis expertus sensus fuit.
 sed eo, quo defunctus est, die ita sensibus omnibus redditus est, vt omnes
 miraremur, quorum vsum habuit integrum, donec in media symboli A-
 postolici recitatione, quod ipsemet clarè decurrebat, spiritum reddidit.
 Iam defuncti facies angelicâ quadam specie resplenduit, & reuera Ange-
 lus quidam, vt ita dicam, mihi fuisse visus est, si animam, eiusque disposi-
 tionem intueamur. Nescio quem in finem hæc retulerim; nisi fortasse, vt
 meas ipsa nequitias hinc magis fugillem: nam visa tam sancta morte, &
 tam piâ intellectâ vitâ, meam me, quo talem parentem aliquatenus
 imitando referrem, in melius commutare oportuisset. Confessarius
 ipsius, vir sanè egregiè doctus, ex ordine Diui Dominici, non dis-
 bitare se aiebat, quin rectâ calos anima eius peteret, quod iam ab
 hinc annis aliquot ei à confessionibus fuisset, & insignem conscientie
 eius puritatem commendabat. Idem Dominicanus, qui vir apprime bo-
 nus erat, ac Deum timens, mihi non mediocriter profuit (quod ei con-
 fiterer) & animam meam seriò iuuare, & quo in periculo perditionis
 versarer, mihi aperire propositum habuit. Iussit hic, vt singulis quatuor-
 decim diebus sacram Eucharistiæ mensam adirem, & paulatim magis
 & magis cum eo de rebus meis agere incipiens, tandem de meo o-
 randi modo cum eo locuta sum. Suasit ergo, vt illam neuiquam
 intermitterem, quod per illam non possem non proficere. Illam itaque
 reassumere incipi, non tamen vanitatum occasiones penitus præscinde-
 re; vndè exindè numquam eam amplius intermisi. Maximè laboriosam,
 & pænosam tunc vitam vixi: nam in oratione defectus meos & aper-
 tius, & liquidius perspiciebam. Ex vna quippè parte me vocitabat Deus,
 & ex altera mundû ego sequebar. Quidquid erat Dei, & Diuinû, magnæ
 quidè mihi voluptati erat; sed quæ mundi erant, arctè me colligatâ tenebât.
 Videbar sc. duo hæc aded ab inuicè dissona, & inimica, vitâ videl. spiritua-
 le, ac delectationes, cõsolationes, & recreationes sensuales, ad quâdâ vel-
 le concordiam redigere, & mutuo reconciliare. In oratione summas passâ
 sum

*Orationi i-
 serum se
 dare incipit
 suâ su con-
 fessarij sui.*

*Difficile est
 Deo simul
 & mundo
 seruire vel-
 le.*

ma molestias, & difficultates: spiritus quippe non Dominus erat, sed
 mancipium; unde fiebat, vt me intrā memetipiam recolligere, ac reclu-
 dere non possem (qui tamen erat orandi modus, quem praticare solebam)
 quin simul mille intrā me vanitates concluderem. Per multos annos sic
 in oratione feci, vt modo mirer, quomodo id anima alicuius ferre potuerit,
 itā vt alterutrum horum extremorum non deseruerit. Scio, in manu
 & potestate meā tum nō fuisse orationem penitus intermittere, quōd, qui
 me amabat, quō maiores mihi adhuc gratias conferret, suā me manu ten-
 neret. Deus bone, quomodo referam occasiones, quas à me toto illo
 tempore DEVS amouebat, & quomodo me ipsa in eisdem rursus prae-
 cipitem darem, nec non à quibus famā meā penitus amittendā peri-
 culis me custo dierit: ego enim ea faciebā opera, quibus, quānam essem,
 videri ac colligi poterat; Dominus autē mala mea tegebat, & virtutem a-
 liquam tenuem (si quam etiam haberem) palam manifestam reddebat, &
 omnium oculis magnam eam videri faciebat, adeo vt semper magni ab
 omnibus fierem: nam tamen vanitates meae interdum transparent,
 quōd tamen viderent alia, quae ipsis bona esse videbantur, nihil huiusmo-
 di de me credebant. Hoc autem inde proueniebat, quod omnium cogni-
 tor rerum Deus iam tum prouidisset id itā expediens esse, quo ijs in re-
 bus, quas postea de eius famularu locuta sum, aliquam apud eas aucto-
 ritatem haberem, & summa eius liberalitas non tam graua mea intueba-
 tur peccata, quā, quae ei seruiendi saepenumero habebam, desideria;
 nec non dolorem, quem sentiebam ex eō, quōd vires mihi ad ea opere
 ipso exequenda deessent. Quomodo, o animā meā Deus, dignè illas ex-
 pendam gratias, quas mihi toto illo tempore contulisti, & quomodo illo
 ipso tempore, quo te magis peccando offendebā, tu me quā citissimè, per
 maximā quandam penitentiā, disponeres, quō tuas cōsolationes, & gra-
 tias percipere possem: Et, vt verū fatear, Rex meus, vsus es ad hoc eā casti-
 gatione, quā mihi aut suauior, aut pēnosior nulla esse posset, vt qui intel-
 ligeres, & scires, quid mihi futurū esset acerbissimū: adeo vt magnis fauo-
 ribus ac bonis mea castigares peccata. Nec credo me quid insanū, aut stul-
 tū hic dicere, tamen si par foret, me iā insanire, ac mentē amittere, dū meā
 ingratiudinem, & malitiam iam de nouo in memoriā reuoco. Longè mi-
 hi, pro meae naturae conditione grauius erat, gratias à te recipere tum, Gratia,
 cum in graues culpas incidissem, quā flagellari, & affligi: nam reuerā ma- quae à Deo
 gis mihi per vnicam, quam accipiebam, gratiam, confundi videbar, & an- recipiebat,
 nihilari, quam per multas infirmitates, & pluriimas alias molestias, simul acerbiores
 iunctas. Afflictionem namque me videbam mereri, credebamque ali- ipsi erant,
 quid patiendo molestiarum, aliquatenus me pro peccatis meis satisfacere: quā ipsi
 et si id nimis quā parum esset respectu horum, quae numero erāt pluriima. castigatio.

Sed

S.
Theresia

Opera

N. VII
156

Sed dum nouis identidem me beneficiis affici viderem, esto tam malè pro prioribus, quæ receperam, satis facerem, crux hoc mihi erat omnium grauiſſima, vt etiam futurum credo omnibus, qui vel aliquam Dei cognitionem, vel amorem habebunt. Et hoc satis perſpici hic poteſt in eis, qui ad virtutem naturaliter propendunt. Ideò ſcilicet lachrymabar, & indignabar, videns nimirum id quod ſentiebam: nam me in proxima, vt ita dicam, relapſus potentia conſtitutam cernebam, eſto propoſita & deſideria mea tunc, illo, inquam tempore, ſatis firma eſſent. Magnum malum eſt, dum anima ſola inter tot tantaque pericula verſatur. Sanè ſi quem habuiſſem, quocum de omnibus his rebus conferre potuiſſem, credo eundem eius auxilio me cohilendam fuiſſe, ne denudè, ac de nouo relaberer, ſaltem è quadam verecundia, cum interim nulla Dei verecundia moueretur. Hac de cauſa ijs, qui orationi ſtudent, conſulerem (præſertim in principio) amicitiam quandam & familiaritatem inirent cum alijs, qui eodem ſtudent. Eſt hoc maximi in hac re momenti, eſto aliud indè emolumentum non ſequeretur, quàm quòd mutuis inuicem orationibus iuuent, vt taceam hinc multas alias utilitates promanare. Si enim per conuerſationes, affectus, & amicitias mundanas, eſto etiam ea ad eò bonæ non ſint aliquos homo ſibi amicos parare fatagat, quibuſcum ſeſe oblectet, & quò maiorem è vanarum illarum mundi recreationum commemoratione voluptatem hauriat, neſcio cur non pariter permittendum ſit, vt qui Deum ſincerè amare, eique ſeruire incipit, cum aliquibus perſonis de ijs conſolationibus, & moleſtijs communicet, quas, qui orationem exercent, alterнатim experiuntur. Si enim, quam cum eius maiestate inire vult, amicitia vera eſt, non eſt, quod timeat, ne in vanam aliquam gloriam incidat, quinimò cum primùm ab ea oppugnari incipiet, primòſque eius motus in ſe ſentiet, non niſi meritum aliquod indè referet. Et ſanè, non dubito, quin, qui hanc intentionem in conferendo & loquendo habebit, tùm ſibi, tùm alijs cum audientibus profuturus ſit, & doctior euafurus, tùm ad intelligendum, tùm ad amicos ſuos inſtruendos, qui vero ad vanam gloriam tentari ſe ſentiet, ex eò, quòd hac de re loquatur, non niſi ad eam tentabitur, cum alijs videntibus, ſacrum cum deuotione audiet, & cum alia faciet, quæ ei (ſi Chriſtianus haberi velit) neceſſariò faciendæ ſunt, atque ob inanis gloriolæ periculum minimè omittendæ ſunt. Tam porrò refert, animas, quæ in virtute nondùm radicatæ ſunt hoc obſeruarè, cum tam multos, cum inimicos, tùm amicos habeant, à quibus ad malum incitentur, vt quibus id verbis exprimam, proſus neſciam. Et videtur mihi hac diabolus arte plerumque vtì (quod id maximi ſua intereſt) vt ſcilicet boni ita ſe occultent, nemo alius vt videat ipſos verè ac ſincerè Deum amare, eique placere conari velle; malos è contrà excitet;

*Bonum eſt
communi-
care cum
alijs, qui
orationem
exercent,
dum quis ei
ſe applicare
incipit.*

*Diabolus
vult boni
celari & in
beneſta de-
ſideria ape-
riri.*

vt in

vt inhonestos suos affectus & voluntates inuicem audacter detegant. Quod quidem hodierna die ita commune & vſitatum eſt, vt iam illos vulgare, quædam eſſe videatur vrb̄anitas & elegancia; & quæ hac in re contra Deum committuntur offenſæ, paſſim detegantur, & publicè innoſceant. Neſcio ſanè an ſtultè hic loquat, & ea quæ nihil ad rem ſunt: talia ſi ſint R. P. V. illa elaceret; ſi non ſunt, inſcitiam quaſo meam, ſimplicitatemque adiuua nonnihil, multa de tuo ad hanc materiam adiungendo: quia quæ ad Dei ſeruitium ſpectant, ad eò iam infirma ac debilia ſunt, vt eos, qui ei ſeruiunt, maximè necesse ſit, quo profectum aliquem faciant, inuicem ſuſtentare & iuuare; ita ſcilicet iam vulgò bonum putatur, mundi vanitates, & delectationes ſectari, & admodum pauci ſunt, qui ad hos refleſcunt; at ſi quis Deo ſeruire incipit, tot ilicò detractores & oblocutores inſurgunt, vt ſocios illum conquirere opus ſit, quorum ope ſe poſſit aduerſus eos tueri, donec ſat virium per ſe habeat, & ita roboratus ſit, vt aduerſarios pati illi graue non ſit, alioquin maghis ſe anguſtiis implicatum ſentiet. Hanc cauſam fuiſſe credo, cur olim nonnulli viri ſancti eremum ac deſertum, ſoliti ſunt petere; eſt etiam quædam humiliatis ſpecies ſibi ipſi non fidere, ſed credere Deum illorum, quibuscum homo conuerſatur, intuitu auxiliaturum; ad hæc charitas aſſidua cum proximo communicatione creſcit, & augetur: præterea alia plurima inde bona enaſcuntur, quæ referre non auderem, niſi, quanti hoc referat, ſæpiùs experientia nouiſſem. Sum, fateor, ego omnium creaturarum inſirmiſſima & miſerrima; ſed nihil eum puto perditurum, qui ſeſe humiliando, tametsi per ſe fortis ſit, id tamen de ſe neutiquam credit, ſed ei credit, qui hac in re multum eſt verſatus. Equidem hoc de me ipſa fateri poſſum me, niſi hanc mihi Dominus veritatem aperuiſſet, mediaque dediſſet, ad ſæpè cum ijs, qui in orandi arte, & modo verſati erant, agendum, modo lapſantem, ac modò reſurgentem, haud dubiè in infernum præcipitem lapſuram feciſſe; ad cadendum quippè multos habebam amicos, à quibus iuuabar; vt verò reſurgerem, ad eò ſola ipſa eram, vt etiam nūm mirer, quomodo non ſemper in lapſu ſola affixa hæſerim: Deique miſericordiam decanto, quia ipſe ſolus mihi manum ad reſurgendum porrexit, ipſe ſit in æternum benedictus, Amen.

* * *

S. M. Tereſa Opera.

G

CAPVT

S.
Theresia

Opera

N. VII

156

*Humilitas
sibi est sibi ipse
si non fidere.*